

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101884

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Король Альона Валеріївна

2. Alona V. Korol

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0392-4113

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 016

Назва наукової спеціальності: Спеціальна освіта

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Спеціальна педагогіка

Дата захисту: 19-12-2023

Спеціальність за освітою: Спеціальна освіта

Місце роботи здобувача: Громадська організація «ЛогоКлуб»

Код за ЄДРПОУ: 42887806

Місцезнаходження: вулиця Келецька, 126А\214, Вінниця, Вінницький р-н., 21029, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 3259

Повне найменування юридичної особи: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21560861

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21560861

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01.29, 14.01.87.23

Тема дисертації:

1. Формування дистанційно-інтерактивного середовища підтримки батьків дошкільників з особливими мовленнєвими потребами
2. Designing a distance-interactive environment to support parents of preschoolers with special speech needs

Реферат:

1. У дисертації обґрунтовано теоретичні основи формування дистанційно-інтерактивного середовища підтримки батьків дошкільників з особливими мовленнєвими потребами в контексті сучасних викликів суспільства. Визначено сутність процесу підтримки батьків дітей з особливими мовленнєвими потребами як комплекс заходів, що організовані вчителями-логопедами та спрямовані на залучення батьків до співпраці у процесі відновлення мовленнєвих потенцій їхніх дітей в умовах віддаленої взаємодії. Реалізація цих заходів дає змогу покращити якість життя сімей, які виховують дитину з особливими мовленнєвими потребами

через надання батькам ресурсів для мовленнєвого розвитку їхніх дітей, сприяння задоволенню ними власних соціальних і психологічних потреб. Проаналізовано сучасні форми залучення педагогами-логопедами батьків до взаємодії в умовах закладів дошкільної освіти та визначено, що оптимальною моделлю стосунків між фахівцем та батьками має стати партнерська взаємодія, забезпечена новітніми технологічними рішеннями з використанням інтерактивного потенціалу інформаційного мережевого середовища та дистанційних можливостей комп'ютерних технологій. Встановлено, що створення віртуального просвітницького простору для батьків дітей з особливими освітніми потребами та впровадження дистанційних форм роботи надають можливість трансформувати традиційні підходи до представлення, розповсюдження та обміну інформацією. Констатовано необхідність створення дистанційно-інтерактивного середовища для безперервної взаємодії педагога з батьками та включення в таке середовище застосунків, сервісів та програм, як от: соціальних мереж, онлайн-платформ для дистанційного зв'язку, навчальних онлайн-платформ, хмарних сервісів, месенджерів для особистого спілкування та чат-ботів для консультування. Доведено, що використання дистанційно-інтерактивного середовища підтримки батьків дошкільників з особливими мовленнєвими потребами сприяє зростанню в них рівня готовності до співпраці з учителем-логопедом у процесі відновлення мовленнєвих потенцій їхніх дітей, що є фактором, який сприяє отриманню успішного результату під час логокорекційної роботи. Визначено методологічні підходи до комплексного вивчення підтримки (системний, процесуальний, гуманістичний, аксіологічний, акмеологічний, середовищний, особистісно орієнтований, соціально-психологічний, сімейно-орієнтований та діяльнісно-інтерактивний) та принципи організації взаємодії учителя-логопеда з батьками (принцип емоційного благополуччя, індивідуалізації, орієнтації на потреби та запити батьків, практичної орієнтованості, систематичності й неперервності, диференціації, інтеграції). Розроблено структурно-функціональну модель готовності батьків дошкільників з особливими мовленнєвими потребами до співпраці з учителем-логопедом з метою відновлення мовленнєвих потенцій їхніх дітей в умовах дистанційно-інтерактивного середовища, яка стала основою діагностики рівня вираженості такого феномену та відобразила специфіку готовності дорослих людей (нефахівців) до співпраці з логопедом у логокорекційному процесі. Здійснено аналіз компонентного складу готовності батьків до співпраці з учителем-логопедом у процесі логокорекції, оскільки саме вона, на нашу думку, є основною передумовою ефективності логокорекційної роботи з дитиною з особливими мовленнєвими потребами в умовах віддаленої взаємодії. Готовність до співпраці з логопедом у процесі логокорекційної діяльності за своєю суттю та структурою подібна до готовності людини до інноваційної діяльності і містить мотиваційний, когнітивний та процесуальний компоненти. Розроблено компонентний склад готовності батьків до співпраці з учителем-логопедом. У її структурі виокремлено аксіологічний (система психологічних утворень особистості, які за відповідних обставин створюють відповідні настрої та спонукають людину до обраної діяльності), акмеологічний (комплексне утворення з ціннісних установок, особистісних якостей та властивостей суб'єкта діяльності, які обумовлюють успішність і продуктивність обраної діяльності) та праксеологічний (здатність батьків діяти самостійно та взаємодіяти з іншими суб'єктами діяльності, у тому числі з дитиною, з метою її ефективної організації та досягнення спільного результату) компоненти. Кожен з компонентів готовності батьків дошкільників з особливими мовленнєвими потребами до співпраці з учителем-логопедом у процесі відновлення мовленнєвих потенцій їхніх дітей в умовах дистанційно-інтерактивного середовища обумовлює низку критеріїв готовності батьків: мотиваційну готовність, готовність до самовдосконалення та технологічну готовність. Розроблено програму та діагностичний інструментарій, послідовність та алгоритм діагностичних процедур дослідження для визначення рівня готовності батьків дошкільників з особливими мовленнєвими потребами до співпраці з учителем-логопедом в умовах віддаленої взаємодії.

2. The dissertation sets out the theoretical foundations for the methodology for designing the distance-interactive environment to support parents of children with special speech needs in the context of modern societal challenges. The essence of the process of supporting parents of children with special speech needs is determined as a set of activities organized by speech therapists and aimed at parental cooperation in the process of restoring

the speech potential of their children. The implementation of these measures makes it possible to improve the quality of life of those families raising a child with special speech needs, by providing parents with the resources for speech development of their children, helping them to meet their own social and psychological needs. The modern forms of involvement of parents by speech therapists in interaction in the conditions of preschool education institutions were analyzed. It was determined that the optimal model of relations between the specialist and parents should be interaction through partnership, based on the latest technological solutions using the interactive potential of the information network environment and the remote capabilities offered by computer technologies. It has been established that the creation of a virtual educational space for parents of children with special educational needs and the introduction of remote forms of work provides an opportunity to transform traditional approaches to the presentation, distribution and exchange of information. There is a need to create a remote-interactive environment for continuous interaction between the therapist and parents and to include in such an environment the key applications, services and programs, such as social networks, online platforms for remote communication, online educational platforms, cloud services, messaging for personal communication and chat-bots for consulting. It has been demonstrated that the use of a remote-interactive environment supporting parents of children with special speech needs contributes to an increase in the level of readiness of parents of such children to cooperate with a speech therapist in the process of restoring their children's speech potential, and this is a contributory factor in obtaining a successful result during speech therapy. Methodological approaches to the comprehensive study of support (systemic, procedural, humanistic, axiological, acmeological, environmental, person-centred, socio-psychological, family-oriented, and activity-interactive) and the principles of organizing the interaction of a speech therapist with parents (the principle of emotional well-being, individualization) are determined, directed towards the needs and requests of parents, with a practical orientation, systematicity and continuity, differentiation, and integration. A structural-functional model of the readiness of parents of children with special speech needs to cooperate with a speech therapist in order to restore the speech potential of their children in the conditions of a remote-interactive environment was developed. This becomes the basis for diagnosing the level and specifics of the readiness of adults (non-specialists) to cooperate with a therapist during speech therapy. An analysis of the components that make up the parents' willingness to cooperate with a speech therapist in the speech therapy process was carried out, as we consider this the main prerequisite for the effectiveness of speech therapy with a child with special speech needs in conditions of remote interaction. Readiness to cooperate with a specialist in the process of speech therapy is similar in nature and structure to a person's readiness for innovative activity and contains motivational, cognitive and procedural components. The component composition of parents' readiness to cooperate with a speech therapist has been identified. In the structure of readiness, we distinguish between axiological components (a system of psychological formations of the personality, which under appropriate circumstances create appropriate moods and motivate a person to the chosen activity), acmeological components (a complex formation of value attitudes, personal qualities and properties of the subject of activity that determine the success and productivity of the chosen activity) and praxeological components (the ability of parents to act independently and interact with other subjects of activity, including the child, for the purpose of its effective organization and achievement of a common result). Each of the components of the readiness of parents of children with special speech needs to cooperate with a speech therapist in the process of restoring the speech potential of their children in the conditions of a remote-interactive environment determines a number of criteria for the readiness of parents: motivational readiness, readiness for self-improvement, and technological readiness.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Khilya A., Korol A. Features of the Use of ICT in Speech Therapy Practice of Preschool Institutions. Society. Integration. Education. Latvia: Rezekne Academy of Technologies, 2021. Vol. 5. P. 351–359. URL: <http://journals.ru.lv/index.php/SIE/article/view/6137>.
- Korol A., Blashkova O., Kravchenko V., Khilya A. Web-Technologies and Multimedia Systems in the training of professionals in the education system. Environment. Technology. Resources. Latvia: Rezekne Academy of Technologies, 2021. Vol. 2. P. 244–248. URL: <http://journals.ru.lv/index.php/ETR/article/view/6570>.
- Korol A., Konovalchuk I., Kolosova O., Tarnavska N., Khilya A. Organization of distance learning in the Ukrainian practice of inclusive education. Environment. Technology. Resources. Latvia: Rezekne Academy of Technologies, 2023. Vol. 2. P. 156–161. URL: <http://journals.rta.lv/index.php/ETR/article/view/7243>.
- Король А. В. Дистанційно-інтерактивні форми взаємодії логопеда з педагогами та батьками як умова підвищення результативності корекційно-розвиткового процесу. Young Scientist. 2018. № 5.2 (57.2). С. 54–56.
- Король А. В. Логопедичний супровід сімей засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): зб. наук. пр. / за ред. В.М. Синьова, О.В. Гаврилова. Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006, 2019. С. 92–101.
- Король А.В. Персональний сайт вчителя-логопеда як засіб співпраці з батьками та педагогами в закладах дошкільної освіти. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. Вінниця, 2020. Вип. 61. С. 40–46.
- Король А. В. Чат-бот як засіб оптимізації співпраці вчителя-логопеда з батьками, педагогами та громадськістю в закладах дошкільної освіти. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. 2021. Вип. 65. С. 28–35.

Наукова (науково-технічна) продукція: дисертація

Соціально-економічна спрямованість: створення дистанційно-інтерактивного середовища підтримки батьків дошкільників з особливими мовленнєвими потребами

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U003352 0121U108666

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данілавічюте Еляна Анатоліївна

2. Eliana Danilavichiutie

Кваліфікація: к.пед.н., с.н.с., 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3911-7612

Додаткова інформація:

https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=HM6KLLAAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21560861

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пахомова Наталія Георгіївна

2. Nataliya G. Pakhomova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8332-8188

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний педагогічний університет ім. В.Г.Короленка

Код за ЄДРПОУ: 02125480

Місцезнаходження: , Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мілевська Олена Павлівна

2. Olena P. Milevska

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5474-4158

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=6QVMizoAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, буд. 61, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Омельченко Ірина Миколаївна

2. Iryna M. Omelchenko

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4698-0273

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21560861

Місцезнаходження: вул. М. Берлинського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ярмола Наталія Анатоліївна

2. Natalia A. Yarmola

Кваліфікація: к. пед. н., с.д., 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9374-5543

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=2rАНХAsAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21560861

Місцезнаходження: вул. М. Берлинського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Литовченко Світлана Віталіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Литовченко Світлана Віталіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Баташева Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна